

KONFERENCJE

Ochrona krajobrazu kulturowego w Kotlinie Jeleniogórskiej

W ostatnich tygodniach miały miejsce pod Jelenią Górą trzy interesujące seminaria, związane z potrzebą podsumowania dotychczasowych działań i wypracowania nowych rozwiązań przez szereg organizacji pozarządowych i środowiska społeczno-zawodowe, zainteresowane ochroną walorów kulturowo-krajobrazowych Kotliny Jeleniogórskiej i przeciwdziałaniem coraz mocniejszej presji intensywnych procesów urbanizacyjnych i w ich konsekwencji postępującej utracie tych wartości. Obszar Kotliny cechuje wyjątkowość, w skali nie tylko Dolnego Śląska ale i całego kraju, koncentracja wielokulturowego dziedzictwa. Potrzebna jest szczególna, wzmożona ochrona jak i wypracowanie nowych form aktywnego wykorzystania dla rozwoju turystyki i rekreacji – głównych funkcji tych terenów. O tych problemach, o konkluzjach wynikających m.in. z porównania doświadczeń polskich i zagranicznych w tym zakresie, debatowano tu w ramach:

– konferencji Oddziału TUP w Jeleniej Górze zorganizowanej w Łomnicy 21 X nt. „Budowanie w pięknym krajobrazie a idea tworzenia parków krajobrazowych”;

– Warsztatów Fundacji Karkonoskiej, zorganizowanych 3–4 XI w Stanisławowie, związanych z realizacją polsko-niemiecko-czesko-słowackiego projektu pt. „Dziedzictwo–tożsamość–dialog”; były one m.in. poświęcone porównaniu rozwiązań prawnych dla ochrony zabytków, w tym zwłaszcza ochrony obszarowej w 4 krajach, z których pochodzili uczestnicy spotkania, a także wypracowania modelowych zasad opracowania dokumentacji walorów kulturowych wybranych wsi z zachowanymi obiektami budownictwa drewnianego

z obszaru pogranicza, co jest jednym z celów tego projektu;

– konferencji zorganizowanej 13–15 XI przez Dominium Łomnica (Fundacja Rozwoju Krajobrazu Kulturowego we współpracy z Brandenburskim Uniwersytetem w Cottbus i Akademią Rolniczą z Wrocławia) oraz innymi partnerami w Łomnicy i poświęconej „Ochronie krajobrazu kulturowego w gminnych planach zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem roli długotrwałego planowania rozwoju turystyki”.

Szczególnie istotne dla przyspieszenia działań na rzecz ochrony krajobrazu kulturowego Kotliny Jeleniogórskiej rekomendacje wypracowane zostały na pierwszym z wymienionych spotkań. Jego uczestnicy, świadomi wielkiej wartości kulturowo-krajobrazowych i przyrodniczych tego obszaru, ukształtowanych przez ostatnie stulecie jako niezwykła Dolina Parków i Ogrodów i zachęcani wyraźnymi deklaracjami władz samorządowych a także przedstawicieli szeregu organizacji i środowisk, zaproponowali, by przy uwzględnieniu ostatnio wypracowanych pod egidą ministerstwa kultury „Zasad tworzenia i zarządzania dla parków kulturowych oraz sporządzania planów ich ochrony” podjąć jak najpilniej działania na

rzecz utworzenia we wschodniej części Kotliny parku kulturowego i prowadzić je w ramach Związku Gmin Karkonoskich. Zaproponowano także, by uwzględnić przy tym przedstawioną przez wolontariuszy Fundacji Karkonoskiej wstępną koncepcję układu przestrzennego Parku.

W tym samym czasie i na podobne tematy obradowali uczestnicy konferencji zorganizowanej 20–23 X br. w Polanicy Zdroju przez Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej i dotyczącej „Rozwoju gospodarczego obszarów o szczególnych walorach krajobrazowych i uzdrowiskowych”. Konferencja ta stanowiła kontynu-

ację wieloletnich spotkań środowiskowych, dotyczących projektowania architektury w rejonie Sudetów. Podstawowym jej celem było zwrócenie uwagi na zagrożenia płynące z pomijania oraz niedoceniaenia w gminnych planach rozwojowych w obszarze Sudetów elementów historycznych oraz niedostatecznego wykorzystania unikalnych walorów krajobrazowych oraz klimatyczno-uzdrowiskowych występujących na tych terenach.

(jk)